

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΦΡΙΚΗΣ

ΤΟΥ ANDRÉ DE LORDE

..... ΓΙΑΤΙ ΕΣΚΟΤΩΣΕ

αίθουσα του δικαστηρίου ήταν γεμάτη ζέση την ημέρα.

Διακόστανε η Μαρία Φάμπρ, μία άρκετα νέα και όμορφη γυναίκα, με άνθησιμα, παράξενα μίτια, ή οποία κατηγορείτο ότι σκότωσε το μικρό Μάρκελλο, το παιδί της κυρίας Ζαντίλ, ορίζοντάς το από το παράθυρο.

Η Μαρία Φάμπρ, ήταν επί ένα διάστημα χρόνου ή γκουβερνάντα του Μαρξέλλου. Ο ίδιος ο κύριος Ζαντίλ την είχε φέρει από σπίτι του.

Ο μικρός Μάρκελλος ήταν παιδί της κυρίας Ζαντίλ από τον πρώτο της γάμο. Ο Ζαντίλ, ο οποίος ήταν γιατρός, ήταν ο δεύτερος άνδρας της.

Αλλά, καθώς έλεγαν όλοι, ο γιατρός έδειχνε πολλή αγάπη στο παιδί της γυναίκας του, αυτή δε την ίδια την ελάτρευε.

Ενώ λοιπόν μία μέρα ή κυρία Ζαντίλ ήταν στο σαλόνι του σπιτιού της κ' έβριχε πασιέντες με το γιατρό Λαγκλάντ, φίλο του άνδρός της, πήρνε ξάφανα μέσα ή Μαρία Φάμπρ τρωγαμένη κ' Ξαλλή, φωνάζοντας:

— Κυρία!... Κυρία!... ο Μάρκελλος έπεσε από το παράθυρο! Τί φροχτό κακό, Θεέ μου!...

Τρελλή από την απελπία της, ή κυρία Ζαντίλ έτρεξε άμέσως κάτω στο δρόμο, άκλειστομένη από το γιατρό Λαγκλάντ. Έτσι βρήκαν πεσμένο επάνω στο πεζοδόμιο το μικρό άρρακι, σπαράζοντας όλο και καταματωμένο.

Η κυρία Ζαντίλ έπεσε επάνω του, ζιλιώνοντας σπαραχτικά και κρῶζοντας το με το γλυκύτερο δνόματα.

Το παιδάκι άνεγκρίσας, φαίνεται, τη φωνή της μητέρας του, άνοιξε για μία στιγμή τα παράνα του και ψήθωσε με τρέμοντα χείλη:

— Μαρία!... Μ' έβριξε ή Μαρία!...

Υστερα έβλεπας πάλι τα μάτια του και ξεψύχισε, μέσα στην άργαλιά της μητέρας του.

Στις φωνές της δυστυχημένης γυναίκας, κύριος πολύς μαζεύτηκε γύρω της. Και καθώς την άκουσαν να φωνάζη στη γκουβερνάντα: «—Κακοήγεια, γιατί μου τό σκότωσες— το παιδί μου;», διῶ άσπινομακά, ο οποίος ήταν μέσα στο πλήθος, ανέλαβαν ή Μαρία Φάμπρ.

Στο δικαστήριο, ο γιατρός Λαγκλάντ διηγήθηκε λεπτομερώς όλα όσα είδε και άκουσε.

Ο δικηγόρος της Μαρίας Φάμπρ ήπαστηρίσε, ότι δέν ήταν λογικό να πιστέψουν στα λόγια ενός μικρού παιδιού που πέθανε.

Αλλά ο γιατρός Λαγκλάντ ήταν της γνώμης, ότι πραγματικά ή Μαρία Φάμπρ είχε ρίξει το παιδί από το παράθυρο. Έξαιτίας από το μικρού, είδε επάνω του ίχνη πάλης, σημάδια από νύχια στα χεράκια του και στο πρόσωπό του. Φαίνεται λοιπόν, ότι ο μικρός Μάρκελλος είχε προτάσει ν' άντισταθ ή στιγμή που ή γκουβερνάντα ζηπούσε να τον ρίξη από το παράθυρο.

Δέν τό έφραζε επῶ το παιδί από το παράθυρο, διαμαρτυρούτο ή Μαρία Φάμπρ. 'Εγῶ το παιδί τ' αγαπούσα. Άλλοστε ο κ. Ζαντίλ, ο ίδιος με σύσταση στην κυρία του, είχε άπόλυτη εμπιστοσύνη σ' έμένα. Το χροσό μου το Μαρκελλάου!... 'Εγῶ να τό σκοτώσω, επῶ που τό ελάτρευα. Τι λέτε, κύριοι; 'Εγῶ που έσπασα γι' αυτό; Τις άμυχές στα χεράκια μου τις είχε κάνει ή γάτα, με την οποία έπαιξε πάντα....

Τέλος, επειδή δέν ήπσαν θεατικές απόδειξεις, ότι πραγματικά ή Μαρία Φάμπρ έφραξε το παιδί από το παράθυρο και δέν έπεσε μόνο του, οι δικαστές άποφάσισαν ν' αφήσουν ελεύθερη τη γκουβερνάντα, ελόγγ άμφιβαλόντα.

— Άλλοστε, ένόμως ο δικηγόρος της, γιατί να τό σκοτώσει το παιδί; Τι συμφέρον είχε να κόμη ένα τέτοιο έγκλημα;

'Ετσι ή Μαρία Φάμπρ, χαμογελάοντας θεαματευτικά, κίνησε να φωνή από το δικαστήριο.

Μά ο γιατρός Λαγκλάντ έτρεξε ξάφανα, στάθηκε μπροστά της και την εμπόδισε να προσοχήσει προς την έξοδο.

— Δέν έχετε το δικαίωμα να μ' εμπόδισετε να φύγω, του είπε ή Μαρία. Το δικαστήριο μ' έφραξε άθωα, Είμαι έλευθερη.

Αλλά σπαμάτησε χωρίς να δέλη μπροστά στο έπακτικό βλέμμα του γιατρού. 'Ηθελε να φύγη ή να γυρίση άλλο τό πρόσωπό της, μα δέν μπορούσε. Στεκόταν μπρός στο γιατρό σαν άντοιτισμένη, με μία έκφραση άγνωσης στο πρόσωπο. Ο γιατρός πήρε τό κεφάλι της μέσα στα χέρια του και έξακολουθούσε να την κοιτάγη έντονα. 'Υστερα της έβλεπες διά της βίας τα βλέφαρα και της έβγαλε απάλα τα μάτια με τα δάχτυλά του.

Η Μαρία Φάμπρ δέν μπορούσε πια να ξεφύγη, δέν μπορούσε ν' άντισταθ. Για μία μόνο στιγμή, ένας σπασμός κλόνησε τό σώμα της όλόκληρο, κ' έπειτα έμεινε έντελως άσπληνη.

Οι δικαστές και τό άρκατοήριο παρακολουθούσαν με περιέργεια αυτή τη σκηνή.

— Κοιμάτα!... εστε τέλος ο γιατρός θεαματευτικά.

— Τι θα την κάνατε; Γιατί τό κάνατε αυτό, μίγρις; τον ρώτησε ο πρόεδρος του δικαστηρίου.

— Για να μάθουμε την αλήθεια, άπάντησε ο γιατρός. Θά την άναγκάσω να μιλήγη, κύριε πρόεδρε. Κατάλαβα ότι εντε μία νευροπαθής, ή οποία εύκολα άντοιτίεται. Το είδατε άλλοστε, ότι μόλις άντιστάθηκε....

— Υστερα ο Λαγκλάντ γύρισε προς τη γκουβερνάντα και της είπε:

— Μαρία Φάμπρ!... Πές μου τί συνέβη πραγματικά. Η κυρία Ζαντίλ ήταν μέσα στο σαλόνι και καθόταν μαζί μου. Ο κύριος Ζαντίλ έβλεπε έξω. Επῶ ήσαν μαζί με το Μάρκελλο σ' ένα άλλο δωμάτιο. Λοιπόν τί έγινε εκείνη τη στιγμή; Τι έκανες; Αηγιήσουν μας όλα όσα έβγαλαν.

Η Μαρία Φάμπρ προσοχήσε προς το γιατρό. Μία φοβερή έκφραση μίσους παρεμόρφωσε στο πρόσωπό της. Ξάφανα είπε με φωνή άλλωμένη:

— Μάρκελλε!... Έλα δῶ, χωσό μου!

Κι' άμέσως έβρανε, έτσι σαν να έπαιχνε ένα μικρό παιδάκι στην άργαλιά της. 'Υστερα έκανε μία άλλη κίνηση, σαν να σήκωνε το παιδί ψηλά. Συγχρόνως είπε άγρια:

— Α, όχι δά! Μή φοβάσαι... Μη φωνάζεις... Γιατί θά σου σπασο τό πρόσωπο με τα νύχια μου... Σιωπή!

Σαφανά πάλι έβρανε μία άπότομη κίνηση σαν να έφραχνε το παιδί έξω από το παράθυρο και ψήθωσε:

— 'Οραία!... 'Οραία!... Ο δρόμος ήταν έρημος... Δέν με είδε κανείς. Άλλοστε πρόσεξα, ώστε να μη φαινομαία από έξω... Και τώρα!... Τώρα άρχίζει από το παράθυρο!... Το παιδί έπεσε από το παράθυρο!... Τί φροχτό κακό, Θεέ μου!...

Όλοι όσοι ήταν μέσα στην αίθουσα του δικαστηρίου έφριξαν, άκούγοντας αυτά τό λόγια.

Δέν ήπρηξε πια άμφιβαλία, ότι ή γυναίκα αυτή ήταν ένοχος. Ο γιατρός Λαγκλάντ γύρισε πάλι προς την γκουβερνάντα και της είπε έπακτικά:

— Μαρία Φάμπρ, γιατί τό έκανες αυτό τό έγκλημα;

— Γιατί τό έκανα; άπάντησε ή Μαρία, Γιατί έτσι ήθελε ο κύριος Ζαντίλ.

Κραυγές έκουήξικως άκούστηκαν μέσα στην αίθουσα.

Οι δικαστές ήταν κατάπληκτοι.

— Γιατί έτσι ήθελε ο κύριος Ζαντίλ;... ρώτησε με φωνή πούτρεμε ο γιατρός Λαγκλάντ. Δές την αλήθεια, Μαρία;

— Ναι, ναι, άποκρίθηκε ή Μαρία Φάμπρ. Ο γιατρός Ζαντίλ δέν τό ήθελε καθόλου αυτό τό παιδί. Μού έδωσε πολλά χρημάτα για να τό ρίξω από το παράθυρο. Δέν τ' αγαπούσε καθόλου κ' ήθελε να ελε μεμονάκα αυτός ο κληρονόμος της γυναίκας του. Έπειτα ήταν και άσφοκισμένο τό παιδί και θα πάινονε ένα μεγάλο ποσό. Το έδλω τό μικρό!... Δέν πίστευα πως δέν θα πέθανε άμέσως... Πέντε χρόνων παιδί και τόσο μικροκαμωμένο!... Πρόφτασε και μίλησε... Τι

'Ησαν στο σαλόνι κ' έβριχναν πασιέντες...

Ο ΣΤΕΡΝΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ

ΟΛΙΣ τὰ παιδιά τῆς γειτονιάς ἔδωσαν τὴν κυρὰ Μάρθα νὰ προσβάλλῃ ἔξω ἀπ' τὴν πόρτα τῆς, μὲ τὴν Ἁγία Γρωθὶ στὸ χέρι, ἀφίαν τὰ παιχνίδια τους κα' ἀρχίζαν νὰ φωνάζουν :

—Κυρὰ Μάρθα, ποῦ εἶν' ὁ σκύλος, ὁ μοναδικὸς σου φίλος ;...

Κι' ὅταν ἡ φτωχὴ γυνὴ προχωροῦσε στὸ δρόμο, ἀκαλοποιομένη ἀπ' τὸ πόντο τῆς σαυλῆ, τὰ παιδιά ἔπαιζαν πάλι πίσω τῆς, φωνάζοντας :

—Νάτο, νάτο τὸ σαυλὶ, μὲ ἐπίσημη στολή !...

Καίμενεν κυρὰ Μάρθα ! Ἦταν πολὺ γυνὴ, πολὺ φτωχὴ, πολὺ ἔρημη. Δὲν εἶχε κανένα, καὶ καλοθεριμένο. Ἐκεῖνη ὅμως ἦταν ἀσθενεὴ. Κι' αὐτὸ τῆς συνέβαινε ὄχι μόνον γυνὴ ἦταν γυνὴ, ἀλλὰ γυνὴ ὅλες τῆς σκεδόν τῆς οικονομίας τῆς ἑσθίειν γιὰ τὸ σαυλὶ τῆς, γιὰ νὰ τὸ τρέφῃ καλῶς, σὺν τῇ ἡμῶν παιδί τῆς.

Ὅταν νὰ ἦταν παιδί τῆς. Ἦταν ἡ ἴδια ἔσθια τόσο λίγο, ὅσο τῆς ἔφτανε γιὰ νὰ μαζοῦ νὰ στέκεται στὰ γεροντικά τῆς πόδια. Δὲν ἦταν πάντα ἔτσι μόνον στὸν κόσμο, μ' ἓνα σαυλὶ μόνον γιὰ συντροφιά, ἡ κυρὰ Μάρθα. Εἶχε ἄνδρα, παιδιὰ... Μὰ ὁ Χάρως τῆς πῆρε καὶ τὰ τέσσερα παιδιά τῆς, τὸ ἓνα ὄσπερ ἀπὸ τ' ἄλλο, μὲ τὴ σειρὰ, καὶ στὸ τέλος τῆς θέρωσε καὶ τὸν ἄνδρα τῆς, ποῦ ἦταν ἡ μόνη τῆς παρηγοριά.

Κι' ἀπὸ τότε ἡ δύστηνη, ἡ χωροκαμμένη ἡ κυρὰ Μάρθα, ἀποσώθηκε στὸ σάτι, λίγων καιρῶν πρὶν πεθάνει ὁ μακαρίτης ὁ ἄνδρας τῆς. Τὸ εἶχε βροεῖ ἓνα βροδὸν, πεινασμένο κα' ἔρημο, σὲ μιὰ γυναικίαν τοῦ δρόμου καὶ τὸ σημάδεψε.

"Ἔτσι, ἡ κυρὰ Μάρθα δὲν εἶχε μείνει ἐντελὸς ἔρημη στὸν κόσμο, ἔτσι ἔδωσε ὅλη τῆς τὴν στροφὴ, ὅλη τῆς τὴν καρδιά σ' αὐτὸ τὸ σαυλὶ.

Πῶς τ' ἀγαποῦσε ἀλήθεια ! Ἦταν τὸ πᾶν γι' αὐτὴ, ἦταν ὅλα τῆς τὰ παιδιά μαζί κα' αὐτὸς ὁ ἄνδρας τῆς ἀνάμει.

Τοῦ ἔδινε ἓνα σοφὸ χαϊδευτικὰ ὀνόματα, τὰ ἴδια ποῦ ἔδινε καὶ στὰ παιδιά τῆς : «Χρυσὸ μου», «Ἀγάθι μου», «Μωρὸ μου», «Ἀγγελουδί μου». Τοῦ μιλοῦσε καὶ τοῦ διαγνώσκει τὰ βύσανα τῆς καὶ τοῦς πόνουσ τῆς, κα' ὅταν ἔκλαιγε αὐτὴ, ἔδωκε μαζί τῆς καὶ τὸ σαυλὶ, κτυπώντας τὴν καμάτια, μὲ τὰ ἐκφραστικὰ, περὶ αὐτὰ ἀνθρώπινα μέτρα του.

"Ἐποὶ ἀπαράλλαχτα ἔκλαιγε ἄλλοτε μαζί μὲ τὸν ἄνδρα τῆς, καθισμένη γυναικίαν του, τὰ πεθαμένα τῆς παιδιὰ. Τῆς φωνάζανε τῆς κυρὰ Μάρθα, ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἄνδρος τῆς εἶχε περάσει στὸ σῶμα αὐτοῦ τοῦ σαυλίου.

Καὶ δὲν ταίξε μόνον μὲ τροφὴ πολὺ καλύτερη ἀπ' αὐτὴ ποῦ ἔφτανε ἡ ἴδια τὸ ἀγαπημένον τῆς σαυλιὰ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔντιμον συγχρόνως, σὺν ἓνα χαϊδεμένο παιδί. Ναί, ἀπὸ τὰ παλιὰ τῆς φορέματα κα' ἀπὸ τὰ φορέματα τῶν παιδιῶν τῆς, ἔκανε ἓνα σποῦ ἐπιανοφορὰ καὶ γιὰ τὸ ἔσθια—ἔτσι τὸ ἔλεγε τὸ σαυλὶ τῆς—μεταξὺ καὶ βελουδινα, τὰ ὅποια νεύοντο ἰσομετρικὰ μὲ πούλιες καὶ μὲ χάντζες.

Γι' αὐτὸ καὶ τὰ παιδιά φωνάζαν ὅταν τὸ ἔδωσαν στὸ δρόμο :

—Νάτο, νάτο τὸ σαυλὶ, μὲ ἐπίσημη στολή !

"Ἦταν κυρὰ Μάρθα, ἰσομετρικὴ καὶ ἀγαθὴ ὅπως ἦταν, δὲν ἔδινε καμμιὰ προσοχὴ στὰ παιδιά καὶ προσέβου τὸ δρόμο τῆς. Μόνον μὰ μέρα, ποῦ ἕνας μάρμας χτύπησε τὸ «Σερὶ μὲ μιὰ πέτρα καὶ τὸ κακίμα !... Μὰ ὄχι, ὄχι... Δὲν θὰ μὲ καταδικάσουν... Θὰ φύγω, θὰ σωθῶ... Καὶ μιὰ μέρα θὰ γίνω ἐγὼ ἡ γυναικίαν τοῦ γαιοτρόφου Ζαντιλ... Ἐμένα μ' ἀγαπᾷ !... Ἦμιον φίλη του πρὶν νὰ πατηρεθῆ... Κι' ἂν πῆρε ἄλλο, τὴν πῆρε γιὰ τὸ χριματῆ τῆς... Μὰ γοήγορα θὰ τὴν ξεπαινοῦμε κα' αὐτὴ... Εἶνε τόσο φιλόσθενη κα' ἔχει τόσο ἀδύνατη καρδιά ! Ἐρεὶ ὁ κίρκος Ζαντιλ, πῶς μαζοῦ νὰ τὴ σκοτίσει μιὰ γυναικίαν !

—Λοιπὸν, εἶπε ὁ κ. Λαγγελιάν γυρίζοντας πρὸς τοῦς δικαστάς, ἰδοὺ διὰ ἐμάθετε τὴν ἀλήθεια !... Ὀ, δὲν ἐπεριμένα ποτὲ ν' ἀκούσω, ὅτι ὁ κίρκος ἔνοχος αὐτοῦ ποῦ ἐγνώριστο εἶνε ὁ φίλος μου Ζαντιλ. Ὅτι ὁ κίρκος ἔνοχος αὐτοῦ ποῦ ἐγνώριστο εἶνε ὁ φίλος μου Ζαντιλ. Δὲν φανταζομένουνα ὅτι εἶνε ἕνας τόσο ἀταίσιμος κακοτύπος ! Ἐμπερὸς, ἂς δέσωσι οἱ δημοσιώματα τὰ χέρια τῆς δολοφόνου, πρὶν ἐκτελεσθῆ. —Ναί, εἶπε ὁ πρῶτος, φράστε τῆς ἄμειστο τὰ σκερμένα δεσμά. Καὶ γοήγορα... Ἐνὰ ἐντάμια συλλήψεως γιὰ τὸ γαιοτρόφου Ζαντιλ !

κόμορο τὸ σαυλὶ οὐδέποτε ἀπ' τὸν πόνο, ἡ κυρὰ Μάρθα, μ' ἄσκησι λίαν ζοηγοραμένη στὸ πρόστατο τῆς καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια, γύρισε καὶ εἶπε στὰ παιδιά παρερροπαστά :

—Γιατὶ μοῦ τὸ χτυπᾶτε τὸ χροῖο μου, τὸ μοναδικὸ μου φίλο ; Κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα αὐτὴ τὰ παιδιά τραγοῦσαν, ὅταν τὴν ἔδωσαν :

—Κυρὰ Μάρθα, ποῦ εἶν' ὁ σκύλος, ὁ μοναδικὸς σου φίλος ;

"Ἦ κυρὰ Μάρθα δὲν εἶχε κανέναν ἄλλο πόρο ζωῆς, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ πολὺ μακρὴ σύνταξι. Καὶ γιὰ νὰ μαζοῦ νὰ τρέφῃ καλῶς τὸ «Σερὶ», πουλοῦσε ὅ,τι εἶχε : παλιὰς γούνες, ἐπιπλά, τίσινας, ἰερσάματα. Μὰ σὰν—σὰν κα' αὐτὰ θὰ τελειώσαν κα' ἡ κυρὰ Μάρθα συλλογισθεμένη μὲ τρόμο, διὰ θὰ ὀχότανε μιὰ μέρα ποῦ δὲν θὰ μποροῦσε ν' ἀγοράσῃ τὸ ἐγαλατῆρα καὶ τὸ ἐπινοσώματα τοῦ «Σερὶ τῆς.

"Ἐνα πρῶτὸ, ἡ κυρὰ Μάρθα ἦταν γροθισμένη. Εἶχε πούλιες ἀνέλιπτα, μὰ παλιὰ μακρὴ δαπέλλα, σὲ καλὴ τιμῇ, κα' ἔτσι γι' ἀσθενεῖς μέρες εἶχε ἔξασφαλιστὰ τὴν τροφὴ τοῦ «Σερὶ». Καὶ καθὼς τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἦταν καὶ γροθὴ, ἡ κυρὰ Μάρθα φέροσε στὸ «Σερὶ τῆς τὸ πᾶν ὄμορφο ἐπιανοφορὰ του, τὸ στίλιμα μὲ μαροδίελες, τὸ ἔδωκε κίρκους φρόνους στὰ ποδαρῆμα του. Ἐκεῖνη φέροσε, σὺν πάντας, τὸ ἔσθιασμένο τῆς φέρομα, τυλιχτὰς μ' ἓνα περὶπλάσι σαῖα καὶ βγῆσε στὸ δρόμο μαζί μὲ τὸ «Σερὶ.

Μόλις τὰ παιδιά εἶδον τὸ σαυλὶ ἔτσι στυλομένο, δὲν περιόριστηκαν περὶ αὐτὴ τὴν φροῦ στὸ τραγοῦμα καὶ περὶ ἀράματα. Περιόριστησαν τὸ δάκρυο ζωῶ, τὸ ἀγρίευσαν καὶ τὸ φρόμαξαν μὲ τῆς ἄγρες κραγιγῆς τους.

"Ἦ δύστηνη γυνὴ ἔσθιασμένη ἀπέλιπτα, μὰ κανέναν δὲν τὴν ἀκούει.

"Ἐνα παιδί κλόνησε τὸ «Σερὶ δυνάτῃ στὴν κοιλίαν, Ἐνὰ ἄλλο τὸ χτύπησε μ' ἓνα ἔσθια. Τ' ἀράματα ὄσπερ ἀπ' τὴν σφίρα κα' ἔρχονταν νὰ τὸ σέρωνιν σποῦς δρόμοις, χτυπώντας τὸ κεφάλι τὸν σποῦς τοῖχους.

"Ἦ κυρὰ Μάρθα εἶχε ἀπεμείνει βοθηὴ σὺν ἀπόληρητι.

"Ὁ «Σερὶ» ἔσθιασε, θήρησε καὶ τέλος σέπασε ἐντελὸς. Εἶχε φροθῆσι. Ἄμα ἔφτανε ἀπ' τὴν μίτη του... Τὰ παιδιά τὸ παράτησαν τότε κἀτα, καταμωστῆς τοῦ σπασμένου δρόμου καὶ φέρονε τρέχοντας. Αὐτὴ τὴν σφαιρὰ συνήθε ἀπ' τὴν τρομῆρα τῆς κα' ἡ κυρὰ Μάρθα.

Σωζομένουνα καὶ θρηγώντες ἀπέλιπτα, πῆρε στὴν ἀγκυλιὰ τῆς τὸ ἀνταρμένο τῆς «Σερὶ καὶ τὸ πῆρε στὸ σῆτι τῆς.

"Ἐρεὶ, τὸ ἔβαλε στὸ κρεβάτι τῆς, τὸ στίλιμα μὲ λουλιούδια καὶ τὸ μαροδίελες ἄλλ' ἄγρια. Εἶχε ἄναγες ἓνα περὶ πάντα ἀπ' τὸ κεφάλαιο τοῦ ζῶου καὶ, καθισμένη πλάι του, ἔκλαιγε, ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα :

—Μισοφίλη μου !... Σερὶ μου !... Γιατὶ μ' ἀφίει ἔρημη ;... Ὀχι, ἡ δύστηνη ἐγὼ !... "

"Ὅταν ροδοχάραιε ἡ ἀγλή, ἡ κυρὰ Μάρθα ἔβαλε τὸ «Σερὶ μέσα σ' ἓνα μεγάλο κουτί καὶ πῆρε καὶ τὸν ἔσθια στὸ μαζοῦ τῆς κῆμο.

Κι' ἀπ' αὐτὴ τὴν ἡμέρα ὁ μαζοῦ τῆς τοῦ σαυλίου εἶνε πάντα γρημῶς λουλιούδια. Ὅσα χριματῆ ἔδωκε πρῶτα ἡ κυρὰ Μάρθα γιὰ τὴν τροφὴ τοῦ σαυλίου τῆς, ἔσθιασε τοῖσιν γιὰ τὸν τάφο του.

Σὲ κανέναν παιδιῶν τῆς τὸν τάφο δὲν πῆρε ποτὲ τόσα λουλιούδια καὶ δὲν ἔχισε τόσα δάκρυα.

Μὰ τὸ «Σερὶ» ἦταν τὸ τελευταῖον τῆς παιδί, αὐτὸ ποῦ εἶχε ἀντικαταστήσει ὅλα τὰ ἄλλα. Ἦτανε γιὰ τὴν κυρὰ Μάρθα σὺν νίξε χάσις, ἀκόμα μιὰ φροῦ, ὅλα τὰ παιδιά τῆς μαζί.

Μὰ καὶ τότε ἀκόμα, τὰ παιδιά τῆς γειτονιάς, ὅταν δοῦνε τὴν κυρὰ Μάρθα νὰ βγαίνῃ ἀπ' τὸ σῆτι τῆς, μόνον κα' ἔρημη, ἀρχίζον νὰ φωνάζουν :

—Κυρὰ Μάρθα, ποῦ εἶν' ὁ σκύλος, ὁ μοναδικὸς σου φίλος ;...

"Ἦ κυρὰ Μάρθα ὅμως δὲν λέει λέξι. Τραβᾶει τὸ δρόμο τῆς, ποτὶ στὸ γειτονικὸ ἀνθρώποειο καὶ ποτὶ στὸν παλαιόπολη, γιὰ νὰ πουλήσῃ τὰ λίγα, τὰ πολὺ λίγα πράγματα ποῦ τῆς μένουσι ἀκόμα... Ἦ μέρα ποῦ δὲν θάξῃ νὰ πουλήσῃ περὶ τίποτε, δὲν εἶνε μαζοῦ.

Καὶ τότε ἡ κυρὰ Μάρθα θὰ σκορπῆται τὰ τελευταῖα λουλιούδια πᾶνω στὸν τάφο τοῦ «Σερὶ τῆς καὶ θὰ πεθάνῃ !...

Ἦταν πολὺ γρηγὰ, πολὺ φτωχὴ, πολὺ ἔρημη...